

Projekt: Digitální učební materiály ve škole, registrační číslo projektu CZ.1.07/1.5.00/34.0527

Příjemce: Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická, Husova 3, 371 60 České Budějovice

Název materiálu: Sociální percepce, sociální učení a sociální postoje - prezentace

Autor materiálu: Mgr. Ilona Bláhová

**Datum (období)
vytvoření:** 15. 8. 2012

Zařazení materiálu:

Šablona: Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT (III/2)

Předmět: Psychologie a komunikace
3. ročník

Sada: PS7

Číslo DUM: 07

Tematická oblast: Sociální psychologie a úvod do sociální komunikace

Ověření materiálu ve výuce:

Datum ověření: 15. 10. 2012

Ověřující učitel: Mgr. Ilona Bláhová

Třída: ZDA 3.A

Popis způsobu použití materiálu ve výuce:

Výuková elektronická prezentace SOCIÁLNÍ PERCEPCE, SOCIÁLNÍ UČENÍ A SOCIÁLNÍ POSTOJE slouží jako podpůrná a názorná pomůcka k výkladu učitele. Opakovací úlohy v úvodu prezentace umožňují navázat a propojit nové informace s předcházejícím učivem psychologie. Prezentace výstižně a názorně zachycuje nejdůležitější momenty výkladu, které si mohou žáci zaznamenat a využít při domácí přípravě.

Tento výukový materiál je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

SOCIÁLNÍ PERCEPCE, SOCIÁLNÍ UČENÍ A SOCIÁLNÍ POSTOJE

Opakování

- Co je to vnímání?
- Popište reflexní oblouk.
- Jaké znáte formy sociálního učení?

Co je to vnímání?

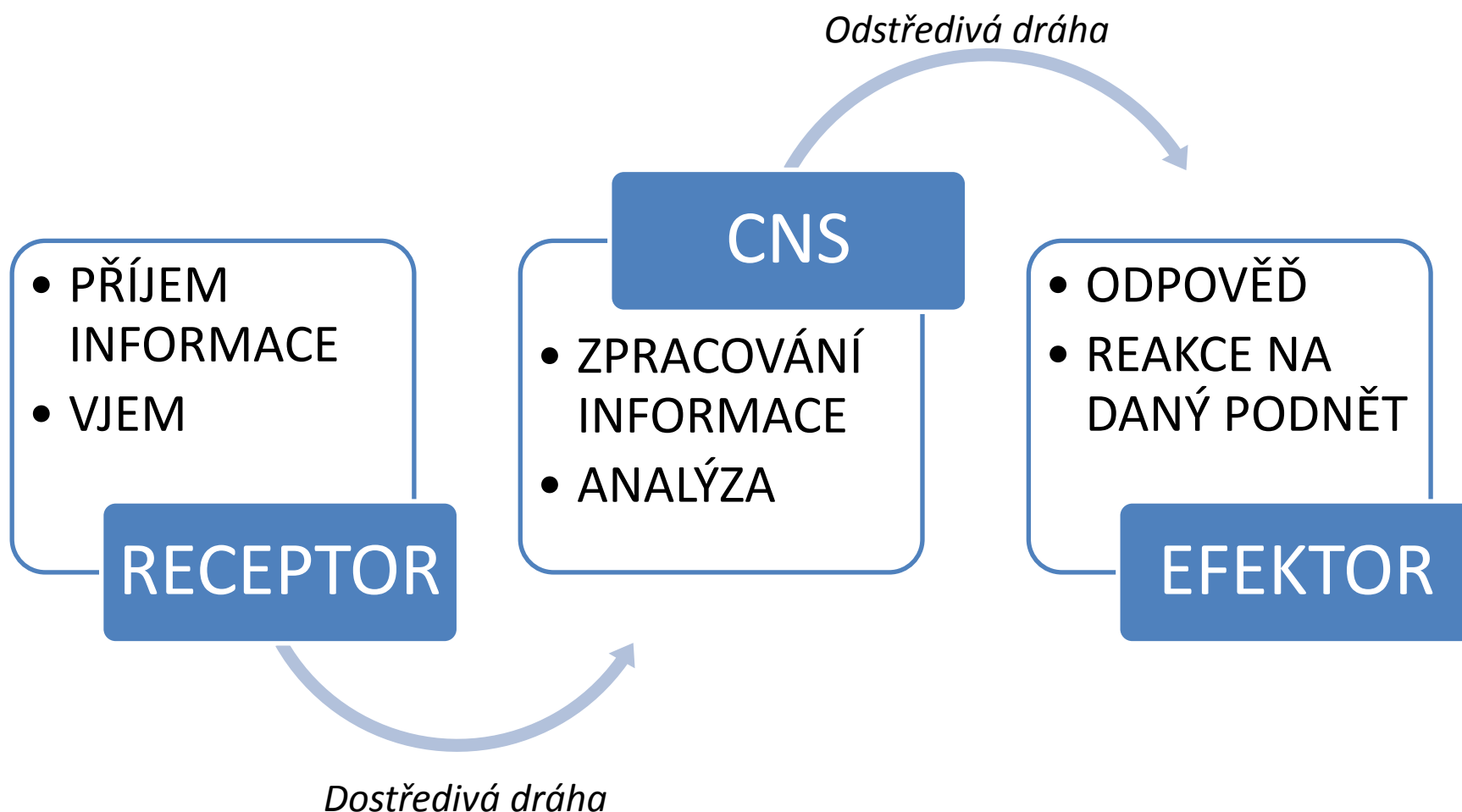
Vnímání patří mezi poznávací, kognitivní procesy. Umožňuje základní orientaci v prostředí a ovlivňuje naše chování.

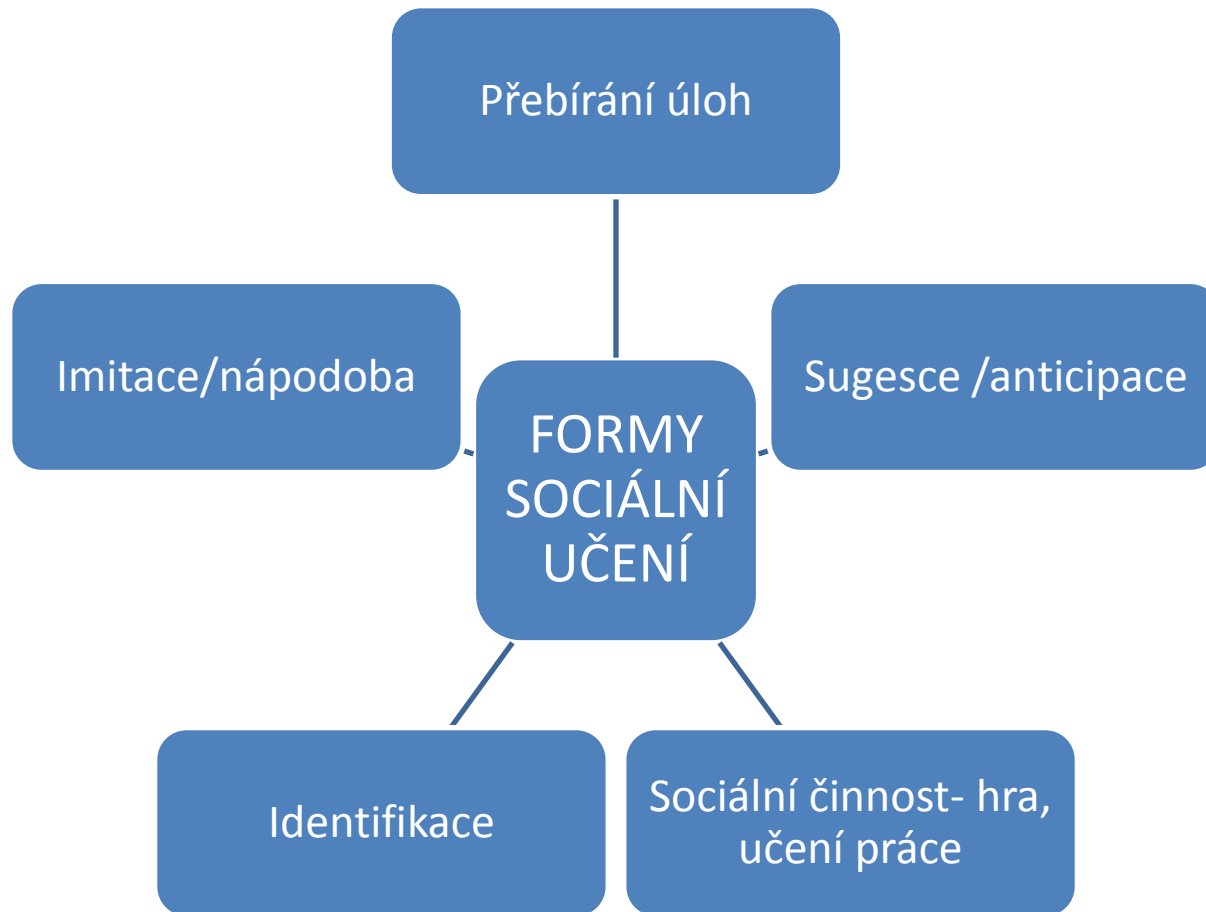
=

Popište reflexní oblouk

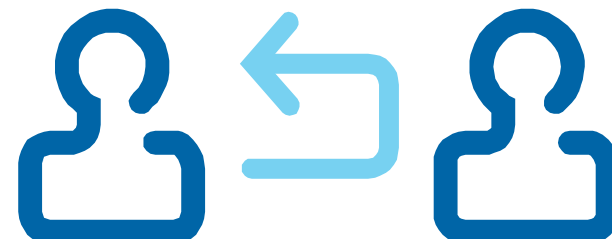
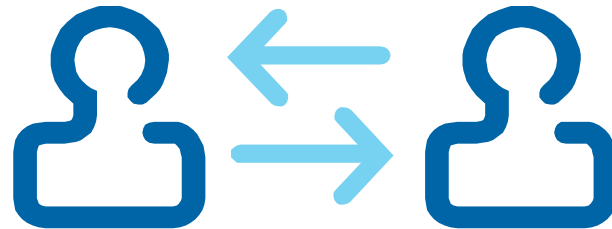
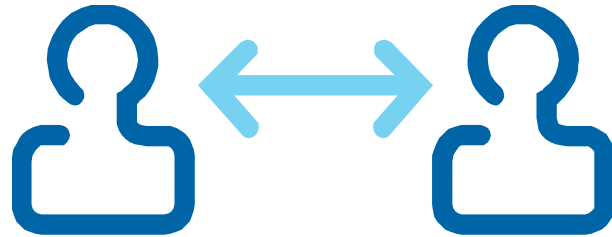

Jaké znáte formy sociálního učení?

Sociální interakce

Sociální interakce je mezilidský vztah/kontakt.

Sociální percepce

Definice:

Sociální percepce (interpersonální percepce) je proces vnímání člověka člověkem, proces vnímání druhých lidí, jejich vnějších znaků a rovněž interpretace jejich vlastností.

Namyšlená
Krásná
Sebevědomá

Vysoká

Sobecká

Lakomá

Tvrdohlavá

Ctižádostivá

Blondýna

Sociální kognice

➤ je poznávání druhých lidí

na základě přijatých informací

DOJEM

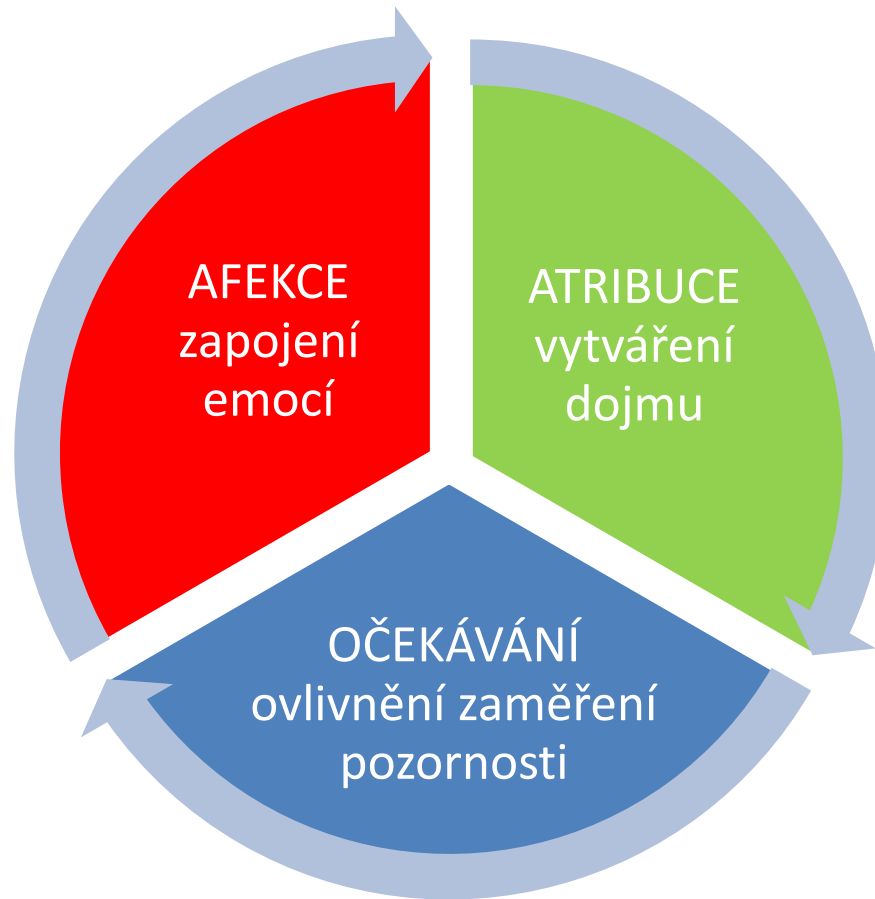
vyjádření dojmu je prostřednictvím

SOUD

Předpoklady pro sociální vnímání

- Interpersonální citlivost, empatie
- Zkušenosti
- Znalosti a informovanost
- Inteligence
- Dobrý vztah k sobě a emocionální stabilita
- Schopnost být objektivní, posuzovat s odstupem
- Pohlaví a věk
- Profese – tzv. profesionální zkreslení

Složky sociální percepce

Člověk – studna informací

Informace o druhém člověku získáváme z:

1/Chování (Potácející člověk je opilec nebo diabetik s hypoglykemií??)

2/Verbálních projevů (nepravdy, lži)

3/Neverbálního chování (znamená zženštilá gestikulace muže vždy homosexualitu??)

4/Kontextuální aspekt (propojení více hledisek a informací dohromady – objektivizace posouzení)

Činitelé ovlivňující objektivnost sociální percepce

- Vztah mezi vnímaným a vnímajícím
- Aktuální psych. stav pozorovatele
- Obecná zaměřenost pozorovatele
- Specifické schopnosti pozorovatele
- Vnímání pod vlivem sociálního tlaku

Chyby při sociální percepci a nesprávné úsudky

- Efekt prvního dojmu

Chyby při sociální percepci a nesprávné úsudky

- **Efekt přání**

GOLEM efekt (tendence naplnit negativní očekávání)

PYGMALION efekt (tendence naplnit pozitivní očekávání)

Chyby při sociální percepci a nesprávné úsudky

- **„Halo efekt“**- výrazná vlastnost zastiňuje jiné vlastnosti
- **Atribuční chyba** – „Já jsem přišla pozdě protože mi nezazvonil budík, on přišel pozdě protože je nezodpovědný a zaspal.“
- **Stereotypizace vnímání**- vnímání na základě zkušenosti
- **Auto projekce**- „podle sebe soudím tebe“

Chyby při sociální percepci a nesprávné úsudky

- Generalizace vnímání

Chyby při sociální percepci a nesprávné úsudky

- **Figura a pozadí-** posuzování lidí podle prostředí, ve kterém žijí
- **Efekt mírnosti a shovívavosti-** tendence hodnotit druhého na základě mírnějších kritérií, než tak činí ostatní
- **Efekt vztahu/ implicitní chyba-** domníváme se, že pokud má někdo nějakou chybu bude mít i ostatní přidružené (lže tak i krade)

Chyby při sociální percepci a nesprávné úsudky

- **Soukromá teorie osobnosti-** „Oči daleko od sebe- vyšší IQ“
- **Efekt podobnosti-** podobnost mezi vnímajícím a vnímaným vyvolává sympatie

Sociální učení

Sociální učení je psychologický mechanismus procesu socializace.

Zopakujte si:

IMITACE

IDENTIFIKACE

SOCIÁLNÍ ČINNOST

SUGESCE

PŘEBÍRÁNÍ ÚLOH

Sociální učení

➤ SOCIÁLNÍ PODMIŇOVÁNÍ

Odměna - **apetence**

Trest - **averze**

➤ OBSERVAČNÍ/ZÁSTUPNÉ CHOVÁNÍ

- vychází s pozorování sociálních situací odměny a trestu (sourozenec, spolužák, filmy..)

Sociální postoje

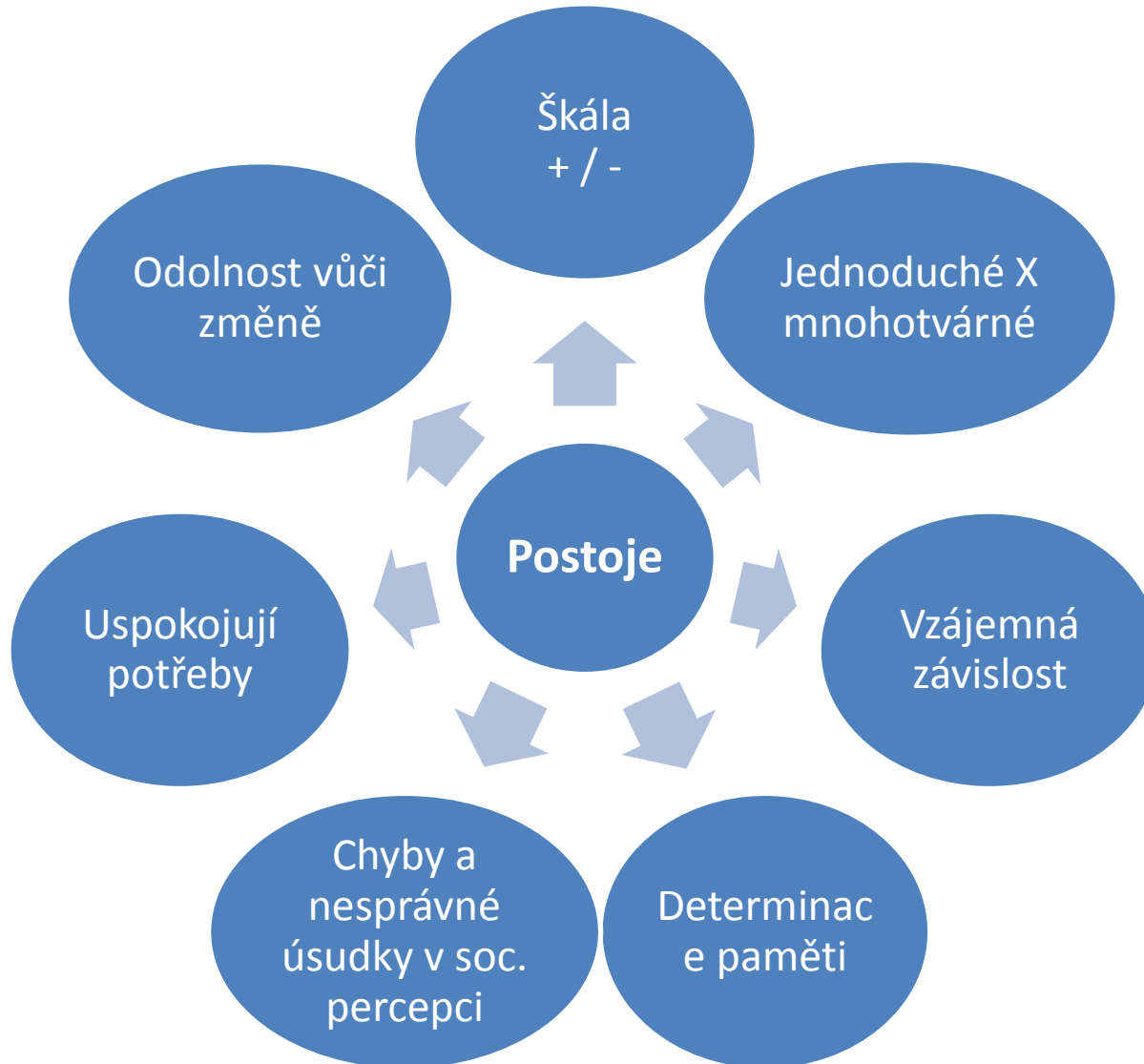
Postoj je tendence jedince či sociální skupiny reagovat určitým způsobem, vytvořeným na základě dřívějších zkušeností. Postoje tak determinují způsob jednání člověka.

Složky postoje:

- 1/ kognitivní
- 2/ emotivní
- 3/ konativní

Charakteristika postojů

Změny postojů

Významné postoje - neměnné

Změny:

A/ **Kongruentní**- ve stejném směru
sympatie.....láska

B/ **Inkongruentní**- do opačné polarity
ateista.....věřící

Postoje

- **Zpevnování postojů**- při souhlasném vyjádření
- **Utváření postojů:**
 - „ jaký otec, takový syn“
 - „ jablko nepadá daleko od stromu“
- **Typy postojů**
 - Předsudky
 - Pověry

Opakovací otázky

Co je to sociální percepce?

Charakterizujte složky sociální percepce.

Co je to sociální interakce?

Vyjmenujte a vysvětlete chyby sociální percepce.

Co jsou to sociální postoje?

DĚKUJI ZA POZORNOST

Použité zdroje I.

- VÁGNEROVÁ, M. *Základy psychologie*.1.vyd. Karolinum: Praha,2004.ISBN 80-246—0841-3., s.356
- HAYESOVÁ, N. *Základy sociální psychologie*.5.vyd.Portál: Praha,2009.ISBN 970-80-7367-639-1.s.,166
- HOLEČEK, V., MIŇHOVÁ, J., PRUNNER, P. 2vyd. *Psychologie pro právníky*. Vyd. Aleš Čeněk, s.r.o., 2007.ISBN 978-80-7380-065-9.,s 351

Použité zdroje II.

- KELLER, J.: *Úvod do sociologie*. 4. rozš. Vyd. Praha: Sociologické nakladatelství, 1997. ISBN 80-85850-25-7., s. 181
- NAKONEČNÝ, M.: *Sociální psychologie*. 1. vyd. Praha: Academia, 1999. ISBN 80-200-0690-7., s. 287
- VÝROST, J.: *Aplikovaná sociální psychologie*. 1. vyd. Praha : Grada publishing, 2001. ISBN 80-247-0042-5., s. 260
- ŘÍČAN, P.: *Agresivita a šikana mezi dětmi*. 1. vyd. Praha: Portál, 1995. ISBN 80-7178-049-9., s. 95

Použité zdroje III.

- Všechny obrázky použité v prezentaci jsou kliparty Microsoft Office on-line
<http://office.microsoft.com>
- Všechna schémata: vlastní zdroj